

CENTRALNE BIURO ANTYKORUPCYJNE

Mapa korupcji

Stan przestępczości korupcyjnej
w Polsce w 2012 r.

Warszawa 2013

CENTRALNE BIURO ANTYKORUPCYJNE

MAPA KORUPCJI

Stan przestępczości korupcyjnej w Polsce w 2012 r.

WARSZAWA 2013

CENTRALNE BIURO ANTYKORUPCYJNE

Al. Ujazdowskie 9
00-583 Warszawa
www.cba.gov.pl

Opracowanie, redakcja graficzna, projekt okładki, skład
Departament Analiz CBA

ISBN 978-83-62455-61-4

Przygotowanie do druku oraz druk
Wydawnictwo Centrum Szkolenia Policji
ul. Zegrzyńska 121, 05-119 Legionowo
www.csp.edu.pl

Nakład 200 egz.

Spis treści

Wstęp	5
Rejestracja przestępstw korupcyjnych.....	7
Postępowania przygotowawcze	12
Podejrzani w sprawach o przestępstwa korupcyjne	20
Stosowane środki zapobiegawcze	22
Zabezpieczone mienie i ujawnione korzyści majątkowe.....	25
Prawomocne skazania	26
Przestępczość korupcyjna w organach ścigania.....	33
Spis tabel	41
Spis wykresów	42

Wstęp

Korupcja stanowi poważne zagrożenie zarówno dla gospodarki, jak i całego systemu demokratycznego. Odrzucenie fundamentalnych zasad etycznych oraz obowiązujących przepisów prawa, któremu towarzyszy brak poczucia obowiązku wobec państwa i jego obywateli, prowadzi do postępującego upadku instytucji publicznych. Sprzedajność urzędnicza, przekupstwo, płatna protekcja, handel wpływami, przekroczenie uprawnień, niedopełnienie obowiązków, korupcja wyborcza, korupcja gospodarcza oraz korupcja sportowa są przestępstwami, które nie tylko obniżają efektywność realizowanych zadań czy kształtują wizerunek danego urzędu, ale przede wszystkim realnie zagrażają bezpieczeństwu obywateli.

Niniejszy raport na temat stanu przestępczości korupcyjnej w Polsce, przygotowany przez Centralne Biuro Antykorupcyjne we współpracy z Policją, Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Żandarmerią Wojskową, Strażą Graniczną, Służbą Więzienną, Służbą Celną, Prokuraturą Generalną i Ministerstwem Sprawiedliwości, potwierdza znaczące zaangażowanie służb i organów wymiaru sprawiedliwości w walkę z tą patologią.

Tegoroczna edycja „Mapy korupcji” prezentuje szerszy zakres danych statystycznych – zarówno w postaci wykresów, jak i tabel. Ponadto część z nich pokazana została w odniesieniu do liczby mieszkańców województw. Dzięki temu możliwa będzie analiza zmian zachodzących w tym zakresie na przestrzeni kolejnych lat, co pozwoli na bardziej precyzyjne określenie różnic występujących w poszczególnych regionach kraju.

Prezentowane w publikacji dane gromadzone są przez poszczególne służby i organy we własnych zbiorach, w oparciu o ich wewnętrzne regulacje, co wielokrotnie utrudniało zarówno ich czytelne zestawienie, jak i pełne porównanie. Mimo to mam nadzieję, że poniższe wydawnictwo przynajmniej częściowo realizuje cel, jakim jest zebranie w jednym miejscu podstawowych danych dotyczących problemu przestępczości korupcyjnej w Polsce w 2012 roku.

Chciałbym serdecznie podziękować wszystkim służbom i organom, które zechciały przekazać informacje umożliwiające przygotowanie tej publikacji.

Paweł Wojtunik
Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Rejestracja przestępstw korupcyjnych

Prezentowane dane obejmują rejestracje przestępstw korupcyjnych określonych w art. 228–230, art. 230a, art. 231 § 2, art. 250a, art. 296a i 296b¹ ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny oraz art. 46–48 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, dokonane w 2012 r. w bazach Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych przez Policję, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, prokuraturę, Straż Graniczną i Żandarmerię Wojskową.

W bazach KCIK gromadzi się informacje kryminalne dotyczące spraw będących przedmiotem czynności operacyjno-rozpoznawczych czy też wszczętego lub zakończonego postępowania karnego, w szczególności dane na temat popełnianych przestępstw, informacje o osobach, przeciwko którym prowadzone jest postępowania karne oraz przedmiotach wykorzystywanych do popełnienia przestępstwa lub utraconych w związku z przestępstwem. Podmiotami zobowiązanymi do przekazywania informacji kryminalnych do KCIK i zarazem uprawnionymi do ich otrzymywania są m.in. prokuratura, Policja, Straż Graniczna, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Biuro Ochrony Rządu, organy informacji finansowej, kontroli skarbowej oraz celne i podatkowe.

Tabela nr 1

Liczba rejestracji przestępstw korupcyjnych w 2012 r.

Kwalifikacja prawna	Policja	ABW	CBA	Prokuratura	SG	ŻW	OGÓŁEM
228 kk	3483	13	89	535	2	6	4128
229 kk	2623	4	128	405	74	1	3235
230 kk	891	3	19	59	3	–	975
230a kk	153	1	6	91	–	–	251
231 § 2 kk	1546	1	28	473	1	34	2083
250a kk	39	–	1	–	–	–	40
296a kk	148	3	5	2	–	–	158
296b kk ²	37	–	62	–	–	–	99
46 ust. 1 i 3 ustawy o sporcie	3	–	–	–	–	–	3
RAZEM	8923	25	338	1565	80	41	10 972

Źródło: KCIK

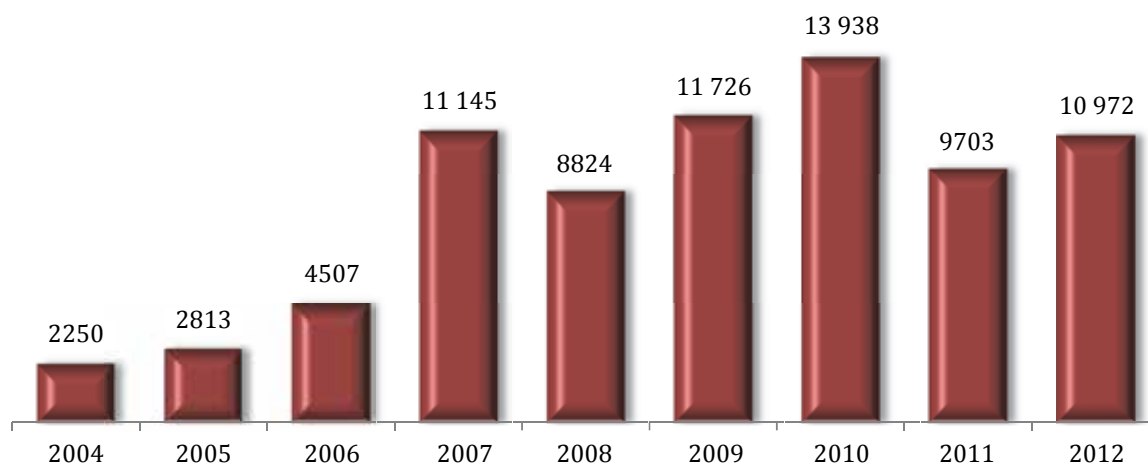
W 2012 r. wzrosła liczba rejestracji przestępstw korupcyjnych – zarejestrowano ich 10 972, rok wcześniej – 9703. Jest to jednak o blisko 3 tys. rejestracji mniej niż w 2010 r., kiedy dokonano ich najwięcej (13 938).

¹ Uchylony przez art. 64 ustawy o sporcie.

² Jw.

Wykres nr 1

Liczba rejestracji przestępstw korupcyjnych w KCIK w poszczególnych latach

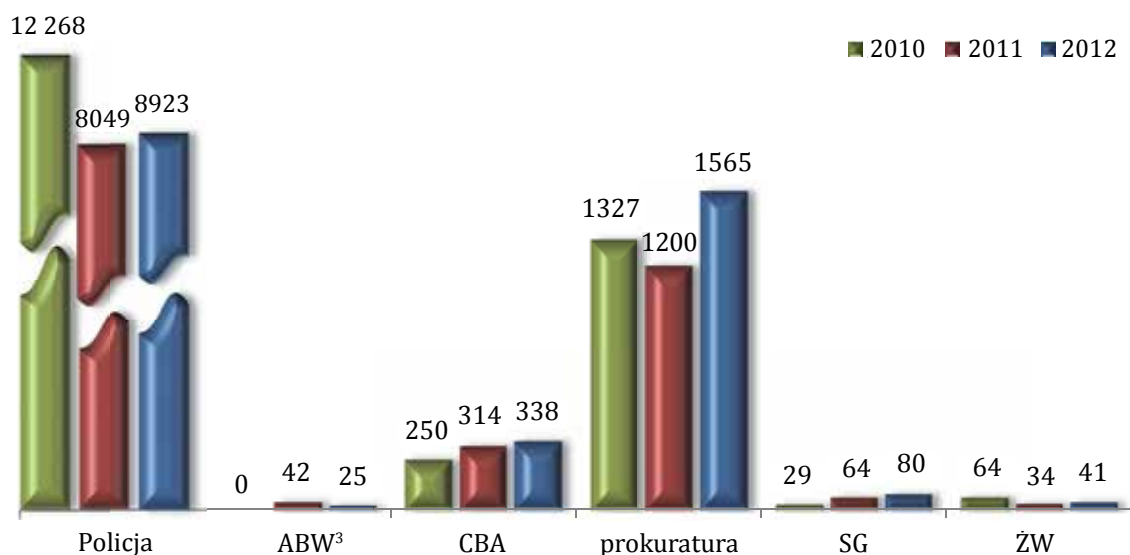

Źródło: KCIK

Podobnie jak w poprzednich latach najwięcej rejestracji (81%) dokonała najliczniejsza służba – Policja, następnie jednostki prokuratury (14%). Niemal wszystkie organy lub służby, poza Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, zarejestrowały większą liczbę przestępstw niż w 2011 r.

Wykres nr 2

Liczba przestępstw zarejestrowanych w latach 2010–2012

Źródło: KCIK

Mimo niewielkich zmian ilościowych, najczęściej rejestrowanymi wciąż pozostają przestępstwa z art. 228 kk (sprzedajność urzędnicza) oraz art. 229 kk (przekupstwo).

³ ABW dokonuje rejestracji w KCIK od połowy 2010 r.

W wyniku zmiany przepisów systematycznie spada liczba zarejestrowanych przestępstw z art. 296b (korupcja sportowa)⁴. Rejestracje dotyczące pozostałych przestępstw korupcyjnych w 2012 i 2011 r. utrzymują się na podobnym poziomie.

Tabela nr 2

Liczba przestępstw zarejestrowanych w latach 2010–2012 według kwalifikacji prawnej czynu

Kwalifikacja prawna	2010	2011	2012
228 kk	5836	3676	4128
229 kk	4149	3605	3235
230 kk	1032	1012	975
230a kk	384	159	251
231 § 2 kk	1613	772	2083
250a kk	121	144	40
296a kk	167	153	158
296b kk ⁵	636	178	99
46 ust. 1 i 3 ustawy o sporcie	–	4	3
RAZEM	13 938	9703	10 972

Źródło: KCIK

⁴ Uchylony przez art. 64 ustawy o sporcie.

⁵ Jw.

Poniżej zestawione zostały rejestracje poszczególnych przestępstw z podziałem na województwa.

Tabela nr 3

Rejestracje przestępstw korupcyjnych w KCIK z podziałem na województwa

Miejsce popełnienia przestępstwa	228 kk	229 kk	230 kk	230a kk	231 § 2 kk	250a kk	296a kk	296b kk ⁶ (uchylony)	art. 46 ust. 1 i 3 ustawy o sporcie	OGÓLEM
śląskie	1152	619	289	61	900	2	55	1	-	3079
mazowieckie	514	532	100	38	194	24	22	-	-	1424
łódzkie	860	303	16	4	92	-	23	-	-	1298
świętokrzyskie	327	304	70	10	318	-	1	-	1	1031
małopolskie	452	141	159	51	13	-	4	-	-	820
wielkopolskie	154	150	109	23	60	-	9	-	-	505
zachodniopomorskie	137	233	12	18	22	-	9	-	-	431
dolnośląskie	137	136	16	7	74	4	14	38	-	426
lubelskie	162	143	24	23	39	1	6	-	-	398
kujawsko-pomorskie	17	256	33	1	12	-	5	-	-	324
podkarpackie	32	155	52	4	26	-	-	-	-	269
pomorskie	56	79	68	2	29	-	5	-	2	241
warmińsko-mazurskie	31	48	4	-	146	3	7	-	-	239
podlaskie	52	52	-	-	77	2	-	-	-	183
lubuskie	15	56	6	2	52	-	1	-	-	132
opolskie	6	29	1	1	2	-	-	-	-	39
brak danych o województwie	26	15	15	5	9	-	1	60	-	131
RAZEM	4130	3251	974	250	2065	36	162	99	3	10970

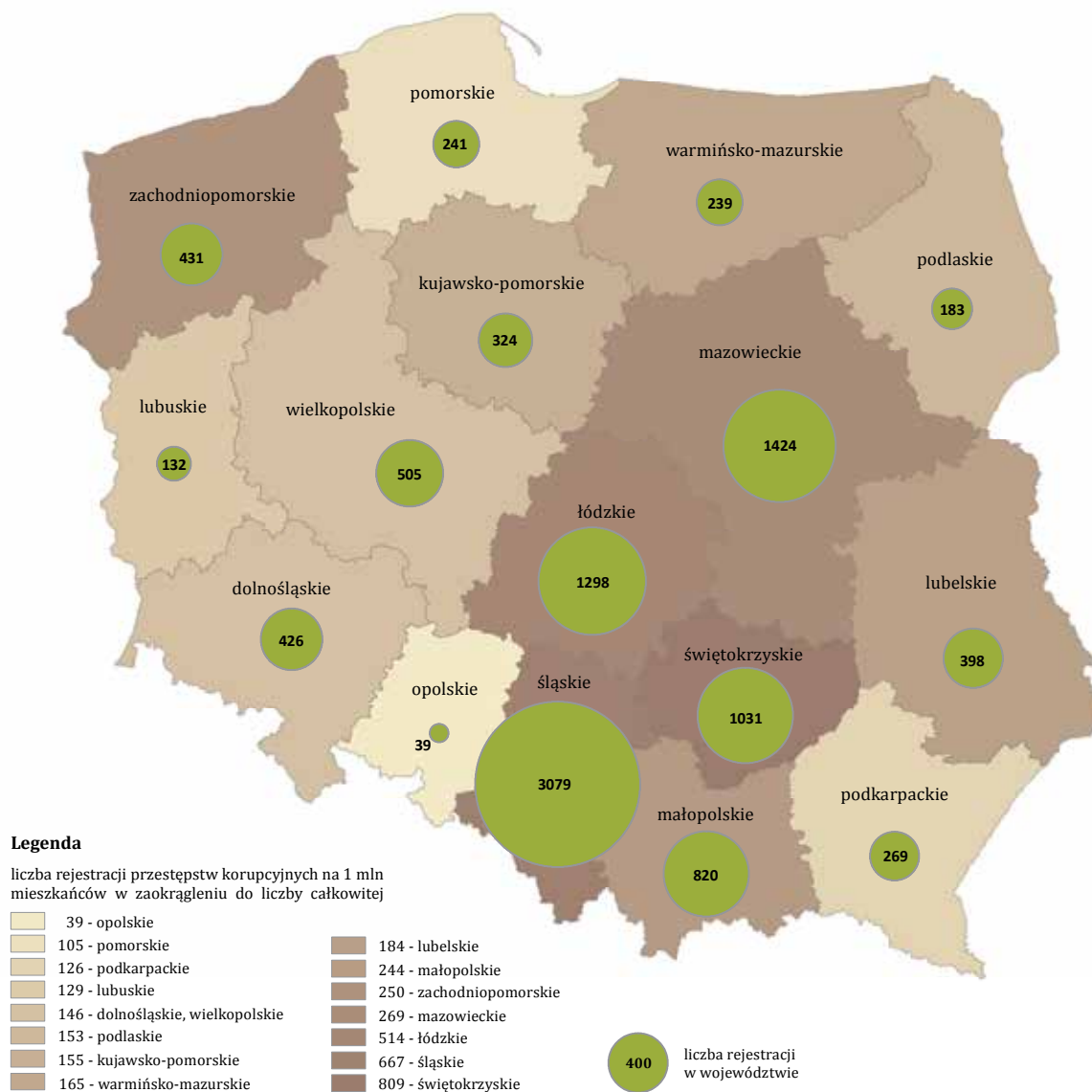
Źródło: KCIK

Suma rejestracji z podziałem na miejsce popełnienia przestępstwa (10 970) jest różna od ogólnej sumy rejestracji (10 972), ponieważ jeden wpis może odnosić się do kilku województw. W 131 przypadkach nie wskazano województwa, na terenie którego miało miejsce rejestrowane przestępstwo.

Najwięcej rejestracji dotyczy przestępstw popełnionych na terenie województwa śląskiego (3079), następnie mazowieckiego (1424). Najmniej rejestracji dotyczy przestępstw z terenu województwa opolskiego (39) oraz lubuskiego (132).

⁶ Uchylony przez art. 64 ustawy o sporcie.

Wykres nr 3
Rejestracje przestępstw korupcyjnych w KCIK w 2012 r. z podziałem na województwa

Źródło: CBA, KCIK i GUS

Najwięcej rejestracji przestępstw korupcyjnych w stosunku do liczby mieszkańców miało miejsce w województwach: świętokrzyskim i śląskim, a najmniej – opolskim i pomorskim.

Postępowania przygotowawcze

Wszczęte postępowania przygotowawcze

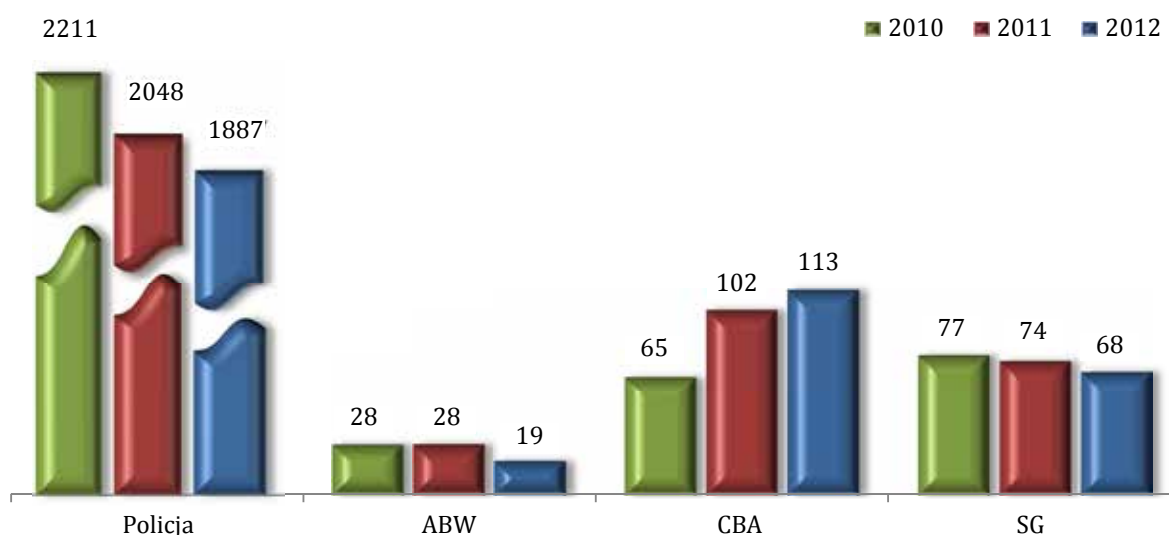

Proces karny jest inicjowany wydaniem postanowienia o wszczęciu postępowania przygotowawczego. W pewnych sytuacjach, przed formalnym wszczęciem, prowadzone są czynności sprawdzające – organ prowadzący sprawę musi bowiem posiadać informacje, które uprawniają do zaistnienia przestępstwa. Uzasadnione podejrzenie musi dotyczyć konkretnego czynu i dać się zakwalifikować do konkretnego przepisu kodeksu karnego lub innej ustawy zawierającej przepisy karne.

Zgodnie z informacją Prokuratury Generalnej w 2012 r. w Polsce wszczęto 1537 postępowań przygotowawczych z art. 228–230a kk, art. 231 § 2, art. 250a kk, art. 296a kk oraz art. 46 i 48 ustawy o sporcie⁷, to jest o ponad tysiąc mniej niż w roku poprzednim.

Wykres nr 4

Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych w latach 2010–2012

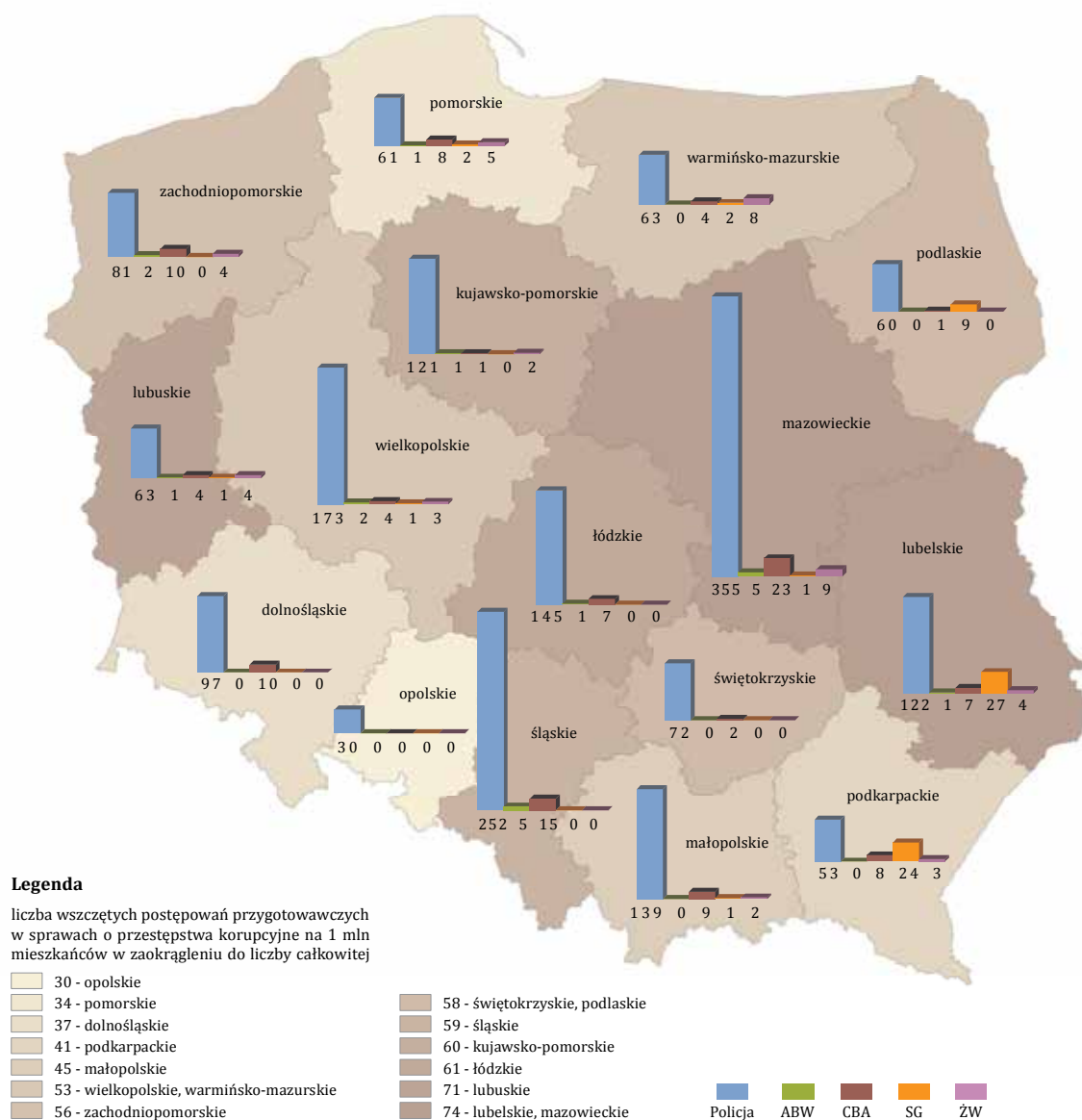
Źródło: KGP, ABW, CBA i KGSG

Dane służb i organów ścigania wskazują, że w 2012 r. wszczęto mniej postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa korupcyjne niż w latach poprzednich. Największy spadek dotyczy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – o 32% w porównaniu do 2011 r. Wyjątkiem jest Centralne Biuro Antykorupcyjne, które odnotowało w 2012 r. o 11% większą aktywność w zakresie wszczętych postępowań niż rok wcześniej.

Policja prowadziła 1887 wszczętych w 2012 r. postępowań, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego – 19, Centralne Biuro Antykorupcyjne – 113, Straż Graniczna – 68, natomiast Żandarmeria Wojskowa 44.

⁷ Dane te gromadzone są przez Departament do spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Generalnej, który monitoruje i koordynuje postępowania przygotowawcze dotyczące przestępczości korupcyjnej.

Wykres nr 5
Wszczęte w 2012 r. postępowania przygotowawcze w sprawach korupcyjnych z podziałem na województwa

Źródło: CBA, GUS, KGP, ABW, KGSG i ŻW

Najwięcej spraw dotyczących przestępstw korupcyjnych wszczynanych było na terenie województwa mazowieckiego (wpływ na to może mieć np. umiejscowienie najważniejszych organów i instytucji), następnie śląskiego i wielkopolskiego (prawdopodobnie ze względu na poziom rozwoju gospodarczego tych regionów). Najmniej spraw wszczęto w województwach: opolskim i podlaskim. Natomiast najwięcej postępowań przygotowawczych w stosunku do liczby mieszkańców wszczęto w województwie lubelskim i mazowieckim (po 74), z kolei najmniej – opolskim (30) i pomorskim (34).

Podstawa wszczęcia postępowań przygotowawczych

Służby lub organy ścigania uzyskują informacje o możliwości popełnienia przestępstwa z różnych źródeł. Mogą one pochodzić od osób fizycznych, instytucji państwowych i samorządowych, mediów lub być wynikiem własnych ustaleń – czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych czy kontroli. Dla wszczęcia postępowania nie ma znaczenia, czy sprawca przestępstwa jest znany, istotna jest natomiast wiarygodność informacji – wskazanie faktów i dowodów, które uprawdopodobniają zaistnienie przestępstwa.

Tabela nr 4

Postępowania przygotowawcze prowadzone przez Policję wszczęte w latach 2011 i 2012 z podziałem na podstawę inicjującą procedurę karną

Podstawa wszczęcia	2011	2012
ujęcie na gorącym uczynku	1177	929
na podstawie materiałów operacyjnych	392	393
zawiadomienie pokrzywdzonego	165	199
zawiadomienie osoby innej niż pokrzywdzony	139	158
zawiadomienie instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej	122	144
zawiadomienie organu kontroli	24	37
inny czyn ujawniony w toku postępowania	17	12
na podstawie materiałów własnych Policji	8	11
w wyniku akcji Policji	4	4
RAZEM	2048	1887

Źródło: KGP

Tabela nr 5

Postępowania przygotowawcze prowadzone przez ABW wszczęte w latach 2011 i 2012 z podziałem na podstawę inicjującą procedurę karną

Podstawa wszczęcia	2011	2012
materiały własne ABW	17	9
zgłoszenia osób	2	6
zawiadomienia instytucji	4	4
materiały prokuratury	5	-
RAZEM	28	19

Źródło: ABW

Tabela nr 6

Postępowania przygotowawcze prowadzone przez CBA wszczęte w latach 2011 i 2012 z podziałem na podstawę inicjującą procedurę karną

Podstawa wszczęcia	2011	2012
wyłączenie z innego postępowania przygotowawczego	20	34
zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa	40	29
materiały uzyskane w wyniku czynności operacyjno-rozpoznawczych	29	25
przekazane przez inne służby lub organy	7	8
materiały uzyskane w wyniku czynności kontrolnych	2	7
protokół przesłuchania świadka	1	2
inne dokumenty	3	8
RAZEM	102	113

Źródło: CBA

Tabela nr 7

Postępowania przygotowawcze prowadzone przez Straż Graniczną wszczęte w latach 2011 i 2012 z podziałem na podstawę inicjującą procedurę karną

Podstawa wszczęcia	2011	2012
czynności w trybie 308 kpk (w wypadkach niecierpiących zwłoki)	54	32
zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa	5	6
materiały operacyjne	6	4
materiały wyłączone z innego śledztwa	7	1
zawiadomienie od innego organu	2	1
inne dokumenty	–	24
RAZEM	74	68

Źródło: SG

Tabela nr 8

Postępowania przygotowawcze prowadzone przez Żandarmerię Wojskową wszczęte w latach 2011 i 2012 z podziałem na podstawę inicjującą procedurę karną

Podstawa wszczęcia	2011	2012
ustalenia własne ŻW	15	19
zlecone przez wojskowe jednostki organizacyjne prokuratury	20	13
wyłączone z postępowania do odrębnego prowadzenia	6	5
zawiadomienie dowódcy jednostki	3	3
zawiadomienie obywatelskie	4	2
przekazane przez inne organy ścigania	1	2
zawiadomienie organu kontrolującego (Departament Kontroli MON)	1	–
RAZEM	50	44

Źródło: ŻW

Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuraturę, Policję albo inny organ uprawniony do prowadzenia postępowań przygotowawczych w ramach swojej właściwości, tj. ABW, CBA, SG czy SC (art. 304 § 1 kpk). Za niewykonanie tej powinności nie grozi jednak sankcja karna. Instytucje państwowe i samorządowe są zobligowane (art. 304 § 2 kpk) do niezwłocznego zawiadomienia prokuratury lub Policji, gdy w związku ze swoją działalnością uzyskają informacje o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ponadto do wykonania niezbędnych czynności zabezpieczających ślady i dowody przestępstwa przed ich zatarciem. Obowiązek zawiadomienia o przestępstwie należy przede wszystkim do osób sprawujących funkcje kierownicze w instytucjach. Pracownik obowiązany jest jedynie do zawiadomienia swoich przełożonych. Jeśli nie powiadomił o tym fakcie kierownictwa, może ponieść jedynie odpowiedzialność dyscyplinarną lub służbową. Natomiast kierownictwo instytucji państwowych i samorządowych może odpowiadać m.in. za przestępstwo z art. 231 kk, tj. działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego w wyniku niedopełnienia obowiązku.

Prowadzone postępowania przygotowawcze

Na liczbę prowadzonych postępowań składają się opisane powyżej postępowania wszczęte w 2012 r. oraz kontynuowane z lat wcześniejszych.

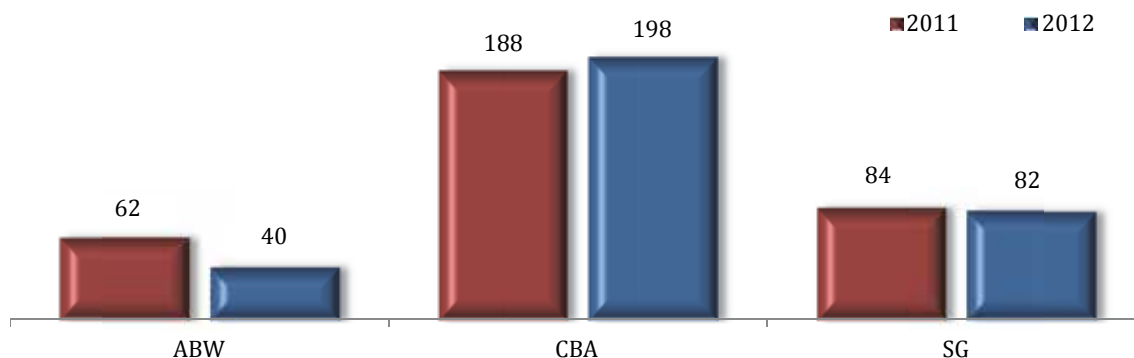
Choć w art. 310 § 1 kpk precyzyjnie określono, że śledztwo powinno być ukończone w ciągu 3 miesięcy, to inne przepisy Kodeksu postępowania karnego dopuszczają możliwość jego przedłużenia na dalszy czas oznaczony przez prokuratora nadzorującego śledztwo.

W 2012 r. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego prowadziła 40 postępowań przygotowawczych w sprawach korupcyjnych, Centralne Biuro Antykorupcyjne – 198, zaś Straż Graniczna – 82.

Poniżej zestawiono liczbę postępowań przygotowawczych prowadzonych przez wymienione służby w 2011 r. z liczbą postępowań prowadzonych w roku 2012.

Wykres nr 6

Liczba postępowań przygotowawczych prowadzonych przez służby w 2011 i 2012 r.⁸

Źródło: ABW, CBA i SG

⁸ Przekazane przez KGP dane nie zawierały informacji na temat liczby prowadzonych postępowań.

Zakończone postępowania przygotowawcze

Postępowanie przygotowawcze kończy postanowienie o jego zamknięciu (art. 321 kpk) lub umorzeniu (art. 322 kpk).

Postanowienie o zamknięciu śledztwa jest wydawane w sytuacji, gdy organ prowadzący postępowanie uzna, że zebrany materiał dowodowy jest wystarczający do skierowania aktu oskarżenia do sądu. Postępowanie karne umarza się, jeśli z zebranego materiału dowodowego wynika, że:

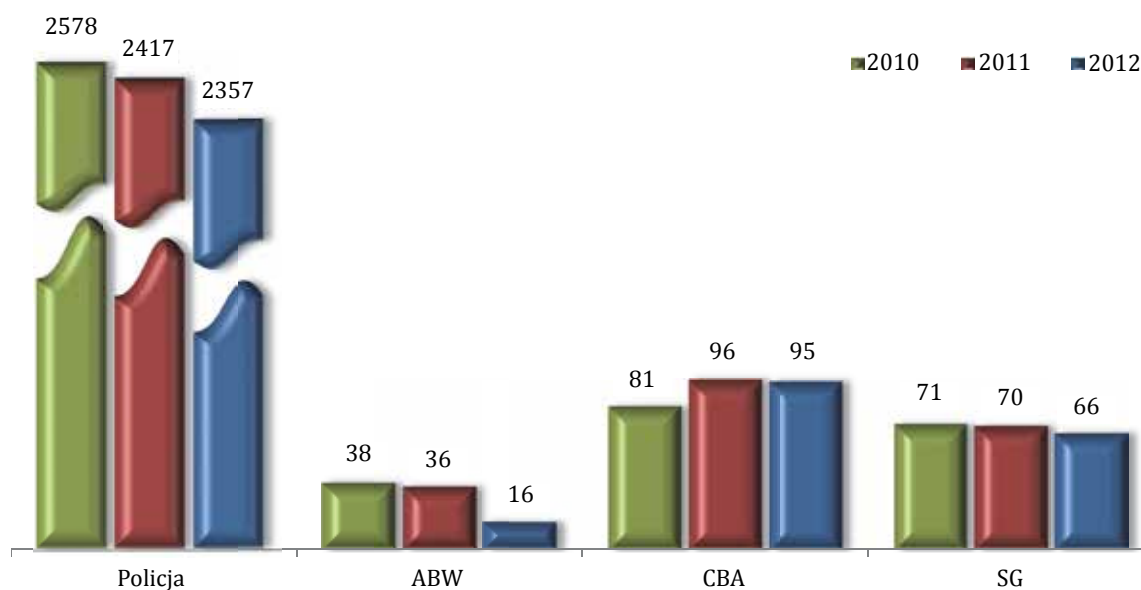
- czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia,
 - czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego albo ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przestępstwa,
 - społeczna szkodliwość czynu jest znikoma,
 - ustawa stanowi, że sprawca nie podlega karze,
 - podejrzany zmarł,
 - nastąpiło przedawnienie karalności,
 - postępowanie karne, co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się,
 - sprawca nie podlega orzecznictwu polskich sądów karnych,
 - brak skargi uprawnionego oskarżyciela,
 - brak wymaganego zezwolenia na ściganie lub wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, chyba że ustawa stanowi inaczej,
 - zachodzi inna okoliczność wyłączająca ściganie,
- a także w sytuacji gdy nie wykryto sprawcy.

Istnieje także możliwość warunkowego umorzenia postępowania. Polega ono na rezygnacji z ukarania sprawcy przestępstwa na rzecz poddania go próbie.

Dane służb lub organów ścigania wskazują, że w 2012 r. liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach korupcyjnych pozostała na poziomie podobnym do poprzedniego roku. Znacząco mniej zakończono w 2012 r. postępowań prowadzonych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Wykres nr 7

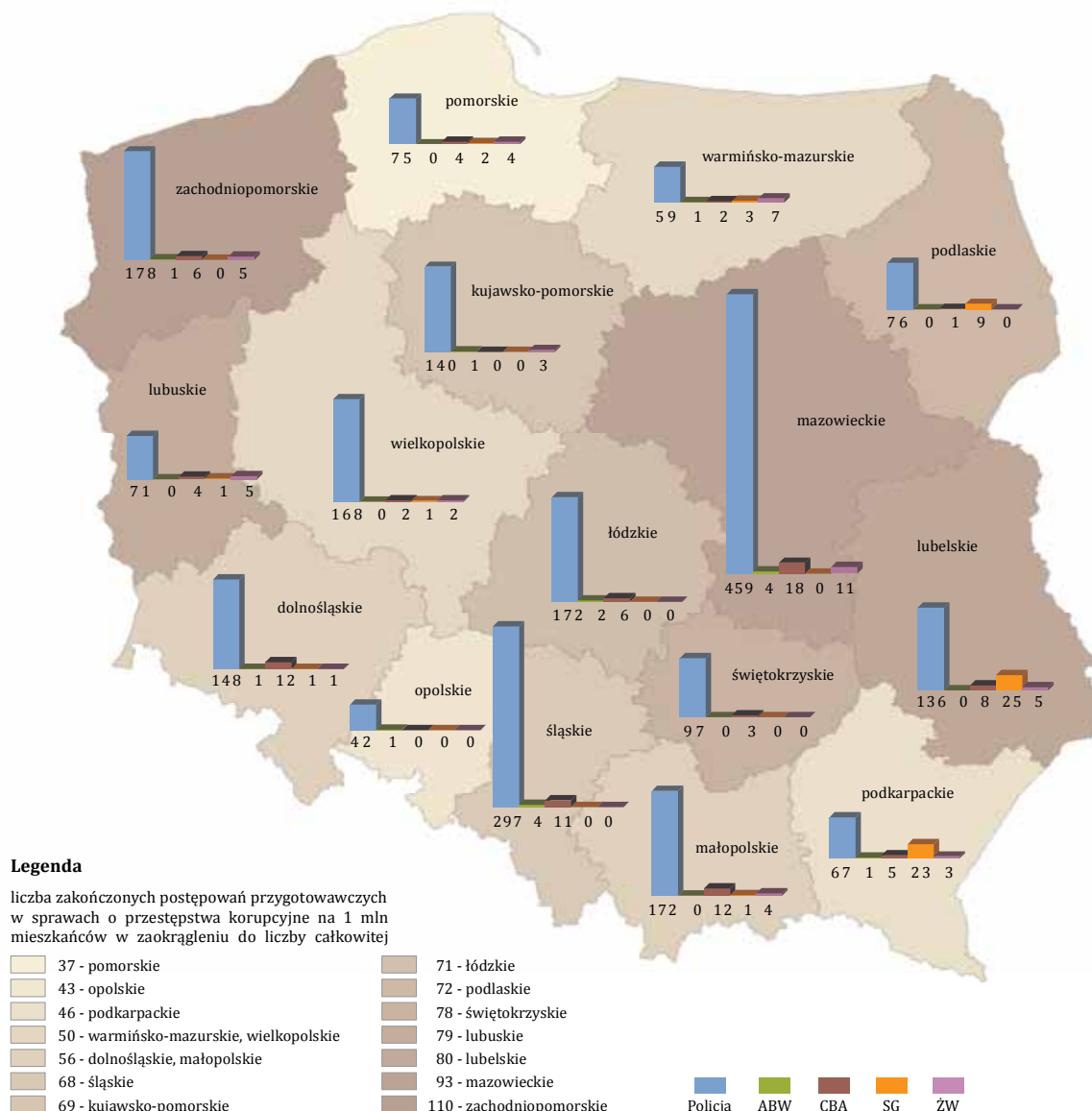
Liczba postępowań przygotowawczych zakończonych przez służby w latach 2010–2012

Źródło: KGP, ABW, CBA i SG

Wykres nr 8

Zakończone w 2012 r. postępowania przygotowawcze w sprawach korupcyjnych z podziałem na województwa

Źródło: CBA, GUS, KGP, ABW i SG

W 2012 r. zakończono 2357 postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa korupcyjne prowadzonych przez Policję. Wnioskiem o sporządzenie aktu oskarżenia zakończono 1674 z nich, co stanowi 71% ogółem zakończonych (w 2011 r. 74%). Umorzono 673 śledztwa, w tym 58 warunkowo. Skierowano 5 postępowań do innych organów i 5 do rozpatrzenia przez sąd rodzinny.

Skierowaniem aktu oskarżenia do sądu zakończono 9 postępowań prowadzonych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego tj. 56% ogółem zakończonych (w 2011 r. 42%). Kolejne 7 postępowań umorzono.

Z 95 zakończonych w 2012 r. postępowań w sprawach korupcyjnych prowadzonych przez Centralne Biuro Antykorupcyjne, jedno dotyczyło przestępstw popełnionych poza granicami kraju. Akt oskarżenia skierowano do sądu w 55 przypadkach, co stanowi

58% zakończonych postępowań (w 2011 r. 47%). Umorzono 39 spraw, a 1 postępowanie przekazano do innego organu.

Z postępowań prowadzonych przez Straż Graniczną zakończono 66 w sprawach z art. 228, 229 oraz 231 § 2 kk. W 47 przypadkach skierowano do sądu akt oskarżenia, co stanowi 71% zakończonych postępowań (w 2011 r. 79%), 9 śledztw umorzono, zaś 10 przekazano do prowadzenia innym organom.

Najwięcej postępowań przygotowawczych w sprawach korupcyjnych zakończono w 2012 r. na terenie województw: mazowieckiego (492) oraz śląskiego (312), najmniej – w województwie opolskim (43) i warmińsko-mazurskim (72). W stosunku do liczby mieszkańców kolejność wygląda nieco inaczej – najwięcej spraw zakończono w województwach: zachodniopomorskim (110) i mazowieckim (93), natomiast najmniej na terenie województwa pomorskiego (37) i opolskiego (43).

Podjeźrzeni w sprawach o przestępstwa korupcyjne

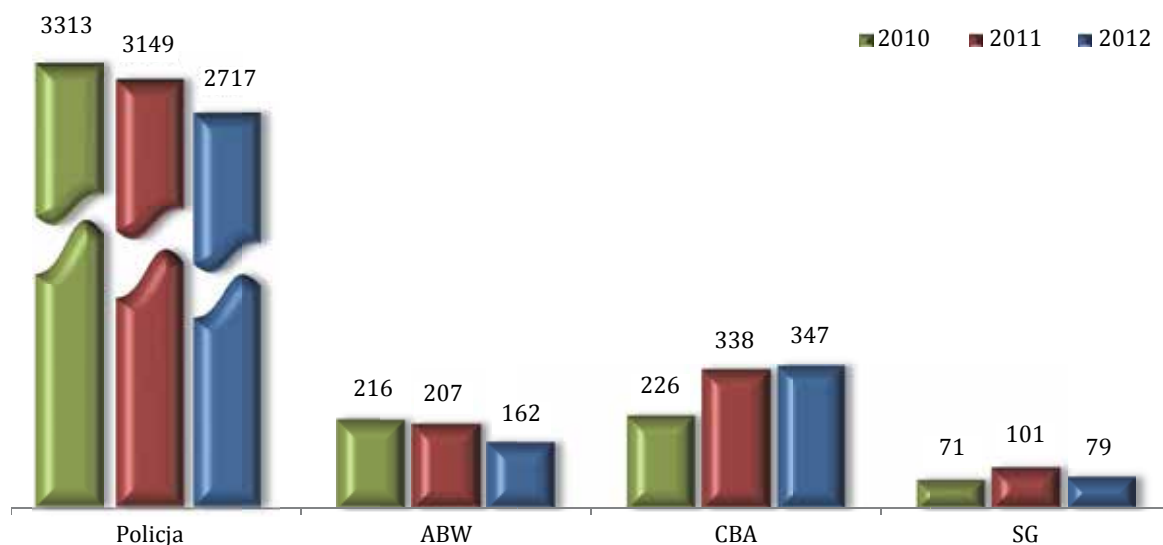

Zgodnie z przepisami kodeksu postępowania karnego podejrzany jest osoba, wobec której w toczącym się postępowaniu przygotowawczym wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów. Z chwilą wniesienia do sądu aktu oskarżenia lub wniosku o warunkowe umorzenie postępowania, osoba taka uważana jest za oskarżonego.

W przypadku postępowań prowadzonych przez Centralne Biuro Antykorupcyjne liczba podejrzanych wyniosła 347 osób i jest nieco większa od liczby podejrzanych w 2011 r.

Wykres nr 9

Liczba podejrzanych w postępowaniach prowadzonych przez służby w latach 2010–2012

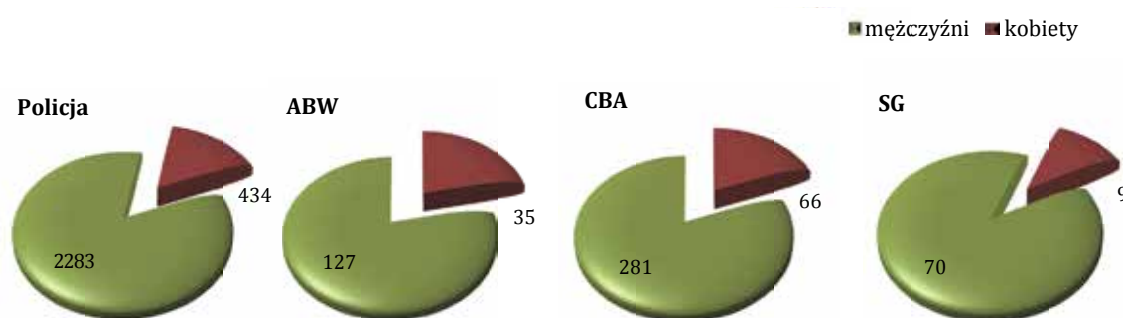

Źródło: KGP, ABW, CBA i SG

Zdecydowaną większość podejrzanych o przestępstwa korupcyjne stanowią mężczyźni. W prowadzonych przez Policję postępowaniach kobiety stanowiły 16% spośród podejrzanych (w 2011 r. 13%), w przypadku ABW – 22% (11%), CBA – 19% (20%) i Straży Granicznej – 11% (5%).

Wykres nr 10

Płeć podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach służb i organów ścigania w 2012 r.

Źródło: KGP, ABW, CBA i SG

Najliczniejszą grupę podejrzanych o popełnienie przestępstw korupcyjnych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 30–49 lat, czyli najaktywniejsze zawodowo (2007 osób z 3305 ogółem).

Tabela nr 9

Wiek podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach w 2012 r.

	Policja	ABW	CBA	SG	OGÓŁEM
do 20 lat	72	–	1	–	73
21–29 lat	186	2	31	12	231
30–39 lat	360	12	114	33	519
40–49 lat	1354	36	80	18	1488
50 i więcej lat	745	112	121	16	994
RAZEM	2717	162	347	79	3305

Źródło: KGP, ABW, CBA i SG

Dane na temat obywatelstwa podejrzanych wskazują, że zdecydowaną większość stanowią obywatele Polski, a jedynie 3% obywatele innych państw. Wśród obcokrajowców najliczniejszą grupą są obywatele Ukrainy (około 48%), a następnie Białorusi (12%).

Tabela nr 10

Obywatelstwo podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach w 2012 r.

	Policja	ABW	CBA	SG	OGÓŁEM
Polska	2676	162	343	25	3206
Ukraina	11	–	3	34	48
Białoruś	3	–	–	9	12
Litwa	9	–	–	1	10
Rosja	4	–	–	3	7
Rumunia	3	–	–	1	4
pozostałe państwa Europy	6	–	1	5	12
Wietnam	3	–	–	–	3
Chiny	1	–	–	1	2
Pakistan	1	–	–	–	1
RAZEM	2717	162	347	79	3305

Źródło: KGP, ABW, CBA i SG

Stosowane środki zapobiegawcze

W toku postępowania przygotowawczego wobec podejrzanych mogą zostać zastosowane środki zapobiegawcze:

- dozór Policji,*
- poręczenie majątkowe,*
- poręczenie społeczne lub osoby godnej zaufania,*
- zakaz opuszczania kraju,*
- zatrzymanie paszportu,*
- zawieszenie w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu,*
- nakaz powstrzymywania się od określonej działalności lub od prowadzenia określonego rodzaju pojazdów,*
- tymczasowe aresztowanie.*

Instrumenty te można stosować w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania, a wyjątkowo także aby zapobiec popełnieniu przez podejrzanego (lub oskarżonego) nowego, ciężkiego przestępstwa. Można je stosować tylko wtedy, gdy zebrane dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo, że podejrzany (oskarżony) popełnił przestępstwo (art. 249 § 1 kpk).

O zastosowaniu środka zapobiegawczego decyduje prokurator z wyjątkiem tymczasowego aresztowania, o którym decyduje sąd.

Jeden z najbardziej uciążliwych środków zapobiegawczych, jakim jest tymczasowe aresztowanie, w postępowaniach prowadzonych przez Policję w 2012 r. zastosowano wobec 95 podejrzanych o popełnienie przestępstw korupcyjnych. Jest to znacznie mniej niż w 2011 r., kiedy został zastosowany wobec 167 podejrzanych.

Tabela nr 11

Rodzaje środków zapobiegawczych stosowanych w postępowaniach prowadzonych przez Policję wobec podejrzanych o przestępstwa korupcyjne

Rodzaj środka zapobiegawczego	2011 ⁹	2012
poręczenie majątkowe	bd	483
dozór Policji	bd	388
tymczasowe aresztowanie	167	95
zakaz opuszczania kraju	bd	42
zawieszenie w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu	bd	19
RAZEM	bd	1027

Źródło: KGP

⁹ Przekazane w 2011 r. przez KGP dane, pochodzące z Policyjnego Systemu Statystyki Przestępczości TEMIDA, zawierały informacje jedynie na temat tymczasowego aresztowania.

W postępowaniach prowadzonych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego w roku 2012 nie stosowano aresztu tymczasowego.

Tabela nr 12

Rodzaje środków zapobiegawczych stosowanych w postępowaniach prowadzonych przez ABW wobec podejrzanych o przestępstwa korupcyjne

Rodzaj środka zapobiegawczego	2011	2012
poręczenie majątkowe	21	7
dozór Policji	6	7
tymczasowe aresztowanie	3	-
zakaz opuszczania kraju	2	-
zatrzymanie paszportu	1	-
RAZEM	33	14

Źródło: ABW

W śledztwach prowadzonych przez CBA, podobnie jak w prowadzonych przez ABW, w 2012 r. najczęściej stosowano poręczenie majątkowe (94). W dalszej kolejności stosowane były tymczasowe aresztowanie (25) i dozór Policji (20).

Tabela nr 13

Rodzaje środków zapobiegawczych stosowanych w postępowaniach prowadzonych przez CBA wobec podejrzanych o przestępstwa korupcyjne

Rodzaj środka zapobiegawczego	2011	2012
poręczenie majątkowe	96	94
tymczasowe aresztowanie	36	25
dozór Policji	88	20
zakaz opuszczania kraju	40	16
zawieszenie w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu	6	13
nakaz powstrzymania się od określonej działalności lub od prowadzenia określonego rodzaju pojazdów	12	1
dozór przełożonego wojskowego	-	1
poręczenie społeczne lub osoby godnej zaufania	1	-
RAZEM	279	170

Źródło: CBA

W postępowaniach prowadzonych przez Straż Graniczną najczęściej stosowanymi środkami zapobiegawczymi były: tymczasowe aresztowanie (15 przypadków), dozór Policji i poręczenie majątkowe (po 11 przypadków).

Tabela nr 14

Rodzaje środków zapobiegawczych stosowanych w postępowaniach prowadzonych przez Straż Graniczną wobec podejrzanych o przestępstwa korupcyjne

Rodzaj środka zapobiegawczego	2011	2012
tymczasowe aresztowanie	9	15
poręczenie majątkowe	13	11
dozór Policji	3	11
zawieszenie w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu	9	8
zakaz opuszczania kraju	3	5
zatrzymanie paszportu	–	2
RAZEM	37	52

Źródło: SG

Zabezpieczone mienie i ujawnione korzyści majątkowe

W śledztwach w sprawach korupcyjnych wszczętych przez Centralne Biuro Antykorupcyjne w 2012 r. ujawniono korzyści majątkowe łącznej wartości 14,2 mln zł. Zabezpieczono mienie wartości 20,6 mln zł.

Korzyści majątkowe to różne dobra zaspokajające określone potrzeby, których wartość da się wyrazić w pieniądzu. Mogą nimi być, oprócz gotówki, atrakcyjne przedmioty, wycieczki, ale także pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach, umorzenia długów czy udzielenie zamówienia publicznego.

W prowadzonych przez Policję postępowaniach przygotowawczych w sprawach korupcyjnych ujawniono korzyści majątkowe w łącznej kwocie 23,9 mln zł. Wartość zabezpieczonego mienia wyniosła 11,8 mln zł.

W postępowaniach przygotowawczych prowadzonych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego ujawniono udzielone korzyści majątkowe w kwocie 22,5 mln zł, 1 tys. dolarów amerykańskich i 1 tys. euro oraz przyjęte korzyści majątkowe w kwocie 4,3 mln zł. Wartość zabezpieczonego mienia wyniosła 2,2 mln zł.

W minionym roku łączna wartość ujawnionych przez Straż Graniczną korzyści majątkowych wyniosła: 16 tys. zł, 1755 euro, 59 dolarów amerykańskich, 100 koron szwedzkich i 150 hrywien. Zabezpieczono mienie na łączną kwotę 73,9 tys. zł.

Prawomocne skazania

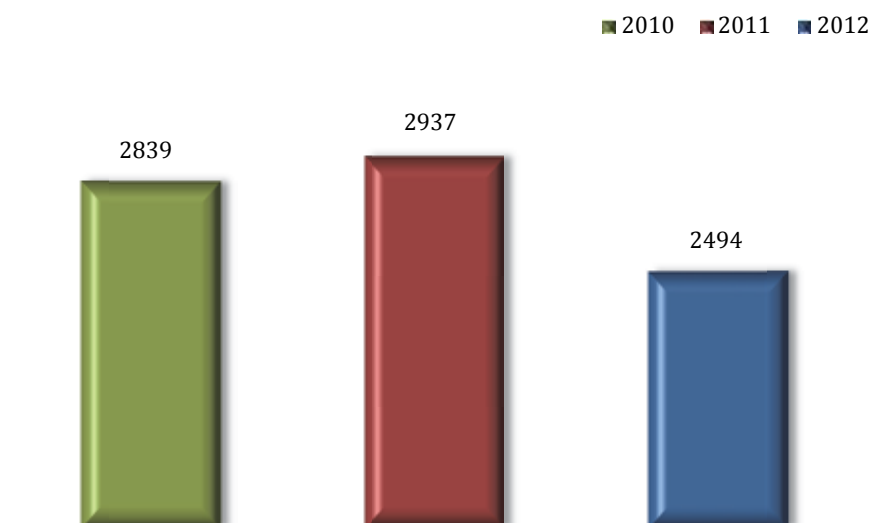
W poddanym analizie okresie skazano prawomocnym wyrokiem za przestępstwa korupcyjne 2494 osoby. Oznacza to, że liczba skazanych za te przestępstwa w 2012 r. spadła o 15% w porównaniu do roku 2011.

Skazany to osoba, w stosunku do której wydano prawomocny wyrok skazujący.

Wykres nr 11

Prawomocnie skazani dorośli za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012

Źródło: MS

Zdecydowaną większość wydanych orzeczeń skazujących stanowiły wyroki za przestępstwo przekupstwa (art. 229 kk). W 2010 r. takich skazań było 2009, czyli ponad 70% wszystkich wyroków skazujących za czyny korupcyjne, w 2011 r. – 1975, to jest ponad 67%, zaś w 2012 r. – 1644, co stanowi blisko 66% orzeczeń w zakresie przestępstw korupcyjnych. Kolejnym przestępstwem, w przypadku którego najczęściej wydawano rozstrzygnięcia skazujące, była sprzedajność urzędnicza (art. 228 kk): w latach 2010–2012 r. około 12%.

Tabela nr 15

Prawomocnie skazani dorośli za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012 według kwalifikacji prawnej czynu głównego

Kwalifikacja prawna	2010	2011	2012
228 kk	364	346	304
229 kk	2009	1975	1644
230 kk	88	143	119
230a kk	160	187	218
231 § 2 kk	83	103	93
250a kk	9	79	33
296a kk	13	11	17
296b kk ¹⁰	113	93	66
RAZEM	2839	2937	2494

Źródło: MS

Najczęściej orzekaną karą za przestępstwa korupcyjne było pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem jego wykonania. W latach 2010–2012 taka kara została orzeczona w ponad 90% postępowań. Bezwzględną karę pozbawienia wolności wymierzono w latach 2010–2012 niewielkiej grupie oskarżonych (około 5%). Z kolei grzywnę samoistną orzekano w tym okresie w stosunku do 2–4% skazanych.

¹⁰ Uchylony przez art. 64 ustawy o sporcie.

Tabela nr 16

Prawomocnie skazani dorośli za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012 według kwalifikacji prawnej czynu głównego z podziałem na rodzaj kary

Rok	Kwalifikacja prawna	Rodzaj kary							
		OGÓŁEM	grzywna samoistna		ograniczenie wolności		pozbawienie wolności		środki karne orzeczone samoistnie (świadczenie pieniężne)
				w tym z zawieszeniem		w tym z zawieszeniem		w tym z zawieszeniem	
2010	228 kk	364	2	1	4	–	358	327	–
	229 kk	2009	52	10	9	3	1948	1857	–
	230 kk	88	1	–	–	–	87	82	–
	230a kk	160	4	–	–	–	156	154	–
	231 § 2 kk	83	1	1	–	–	82	80	–
	250a kk	9	–	–	6	–	3	2	–
	296a kk	13	–	–	–	–	13	13	–
	296b kk ¹¹	113	1	–	–	–	111	109	1
	RAZEM	2839	61	12	19	3	2758	2624	1
2011	228 kk	346	10	–	3	–	333	308	–
	229 kk	1975	60	2	11	2	1904	1798	–
	230 kk	143	1	–	1	1	141	125	–
	230a kk	187	5	1	1	–	181	179	–
	231 § 2 kk	103	1	–	–	–	102	93	–
	250a kk	79	5	–	19	6	55	55	–
	296a kk	11	–	–	1	–	10	10	–
	296b kk ¹²	93	1	–	–	–	92	92	–
	RAZEM	2937	83	3	36	9	2818	2660	–
2012	228 kk	304	8	–	2	–	294	263	–
	229 kk	1644	69	8	5	1	1570	1484	–
	230 kk	119	1	–	2	–	116	107	–
	230a kk	218	1	–	1	–	216	215	–
	231 § 2 kk	93	3	–	–	–	90	86	–
	250a kk	33	12	7	6	1	15	15	–
	296a kk	17	3	–	–	–	14	13	–
	296b kk ¹³	66	–	–	1	1	65	65	–
	RAZEM	2494	97	15	17	3	2380	2248	–

Źródło: MS

Za popełnienie przestępstw korupcyjnych najwięcej osób skazano na terenie województwa mazowieckiego (w roku 2010 – 340, w 2011 – 409, w 2012 – 417), na-

¹¹ Uchylony przez art. 64 ustawy o sporcie.

¹² Jw.

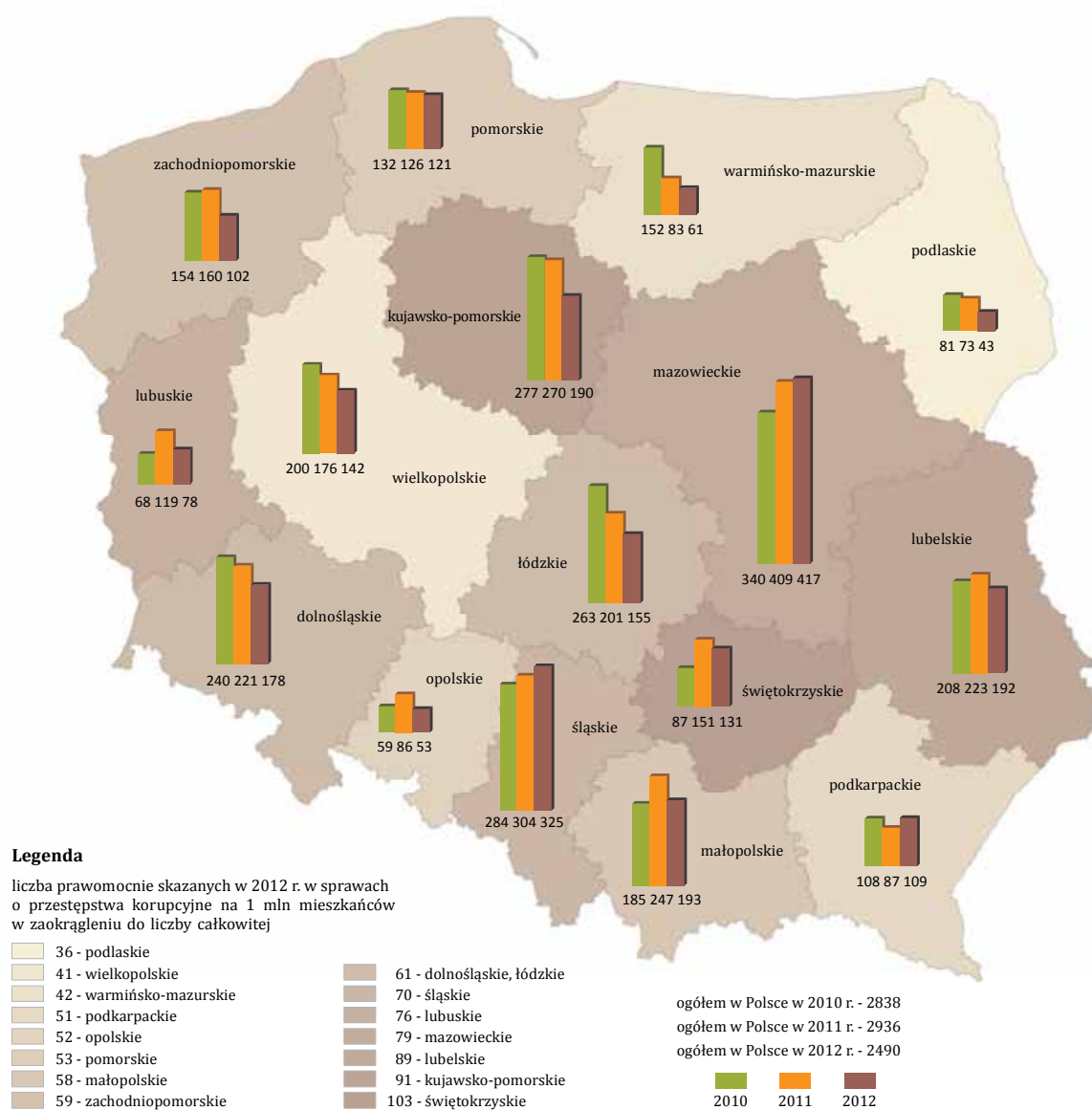
¹³ Jw.

stępnie śląskiego (odpowiednio: 284, 304 i 325). Taki stan rzeczy może wynikać z poziomu rozwoju gospodarczego tych regionów, a w przypadku województwa mazowieckiego – umiejscowienia najważniejszych organów i instytucji. Z kolei najmniej osób w 2012 r. skazano za przestępstwa korupcyjne w województwach: podlaskim (43) i opolskim (53). W stosunku do liczby mieszkańców – najwięcej osób skazanych zostało w województwach: świętokrzyskim (103) i kujawsko-pomorskim (91), zaś najmniej – podlaskim (36) i wielkopolskim (41).

W 2012 r. skazano także 4 osoby za przestępstwa popełnione poza granicami kraju (w latach 2010 i 2011 po jednej osobie).

Wykres nr 12

Prawomocnie skazani dorośli za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012 z podziałem na województwa

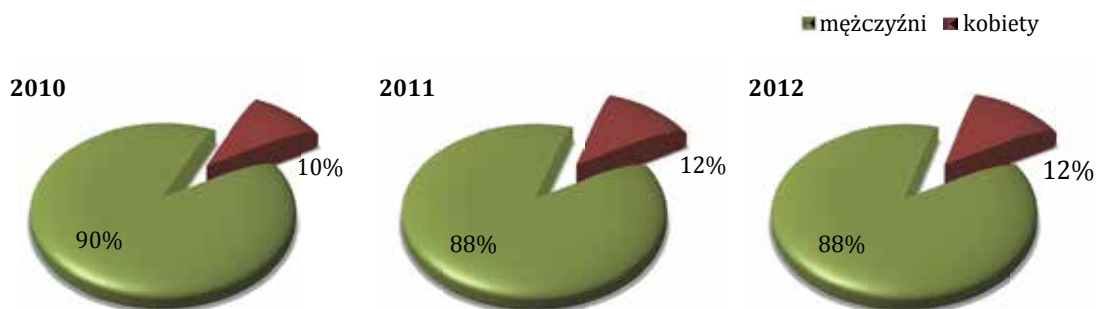

Źródło: CBA, GUS i MS

Przestępstwa korupcyjne w zdecydowanej większości popełniają mężczyźni. Zarówno w 2012 r., jak i 2011 r. stanowili oni 88% skazanych. Proporcje te są bardzo zbliżone wśród ogółu skazanych – w latach 2010–2012 to właśnie mężczyźni stanowili około 92% tej liczby.

Wykres nr 13

Prawomocnie skazani dorośli w latach 2010–2012 według płci

Źródło: MS

Zarówno w grupie kobiet, jak i mężczyzn skazani za przestępstwa korupcyjne stanowią mniej niż 1% ogółu skazanych.

W minionym roku liczba wyroków za przestępstwa korupcyjne spadła do 2494 przypadków. W 2011 r. odnotowano 2937 takich orzeczeń.

Tabela nr 17

Prawomocnie skazani dorośli za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012

Płeć	2010		2011		2012	
	liczba	% ogółu skazanych	liczba	% ogółu skazanych	liczba	% ogółu skazanych
kobiety	277	0,76	340	0,97	308	0,90
mężczyźni	2562	0,65	2597	0,67	2186	0,58
RAZEM	2839	0,66	2937	0,69	2494	0,61

Źródło: MS

Z informacji Ministerstwa Sprawiedliwości na temat skazanych recydywistów wynika, że sprawcy przestępstw korupcyjnych bardzo rzadko są skazywani ponownie za ten rodzaj czynu zabronionego.

Recydywa podstawowa (prosta – art. 64 § 1 kk) ma miejsce w sytuacji, gdy sprawca skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności popełnia w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary, umyślne przestępstwo podobne do tego, za które już był skazany.

Recydywa wielokrotna (multirecydywa – art. 64 § 2 kk) zachodzi, gdy sprawca skazany w warunkach recydywy prostej, który odbył już co najmniej rok kary pozbawienia wolności, w ciągu 5 lat po odbyciu ostatniej kary ponownie popełnia umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu lub przestępstwo przeciwko mieniu popełnione z użyciem przemocy lub groźby jej użycia.

Popętnienie kolejno kilku czynów przestępczych niekoniecznie zalicza się do recydywy w rozumieniu Kodeksu karnego, powoduje natomiast istotne następstwa w wymiarze lub w wykonywaniu orzeczonych już kar.

Tabela nr 18
Prawomocnie skazani dorośli recydywiści za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012

Kwalifikacja prawna	2010		2011		2012	
	art. 64 § 1 kk	art. 64 § 2 kk	art. 64 § 1 kk	art. 64 § 2 kk	art. 64 § 1 kk	art. 64 § 2 kk
228 § 1 kk	1	–	–	2	1	1
228 § 3 kk	1	–	–	2	1	–
228 § 4 kk	–	–	–	1	–	–
229 § 1 kk	1	–	1	–	–	–
229 § 3 kk	1	1	4	–	2	–
230 § 1 kk	3	–	4	–	1	–
231 § 2 kk	–	–	–	1	–	–
250a kk	–	–	–	–	2	–
RAZEM	7	1	9	6	7	1

Źródło: MS

Udział młodocianych przestępców wśród skazanych za przestępstwa korupcyjne pozostawał na takim samym poziomie, jak w roku poprzednim i wyniósł w 2012 r. ok. 6% (2010 r. 7%).

Tabela nr 19
Przedział wiekowy prawomocnie skazanych za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012

Wiek	2010		2011		2012	
	za przestępstwa korupcyjne	% ogółu skazanych	za przestępstwa korupcyjne	% ogółu skazanych	za przestępstwa korupcyjne	% ogółu skazanych
17–21 ¹⁴	199	0,25	185	0,25	154	0,21
22–29	661	0,60	663	0,62	498	0,48
30–39	830	0,85	810	0,83	729	0,77
40–49	633	0,84	702	0,97	589	0,87
50–59	408	0,74	457	0,83	398	0,74
60+	107	0,68	119	0,71	126	0,73
nieokreślony	1	0,86	1	1,39	–	–
RAZEM	2839	0,66	2937	0,69	2494	0,61

Źródło: MS

¹⁴ Przedział wiekowy dotyczący młodocianych sprawców.

Z danych przedstawionych przez Centralny Zarząd Służby Więziennej wynika, że w 2012 r. przyjęto do odbycia kary za przestępstwa korupcyjne łącznie 262 osoby, w tym 11 kobiet i 251 mężczyzn. Jest to niewielki wzrost w porównaniu do roku 2011.

Tabela nr 20

Osoby przyjęte w latach 2010–2012 do odbycia kary pozbawienia wolności za przestępstwa korupcyjne z podziałem na płeć

Wymiar kary	2010		2011		2012	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
do 1 roku	77	1	66	1	77	3
powyżej 1 roku do 2 lat	85	–	123	3	131	4
powyżej 2 lat do 3 lat	20	1	20	2	25	2
powyżej 3 lat do 5 lat	12	1	8	–	12	2
powyżej 5 lat	2	–	8	1	6	–
RAZEM	196	3	225	7	251	11

Źródło: CZSW

W trakcie odbywania kary w stosunku do 96 osób orzeczono warunkowe przedterminowe zwolnienie, a wobec 20 osób przerwę w wykonywaniu kary.

Dane Centralnego Zarządu Służby Więziennej dotyczące uprzedniej karalności osób pozbawionych wolności za przestępstwa korupcyjne (czyli zarówno tymczasowo aresztowanych jak i skazanych) potwierdzają, że występki te mają najczęściej charakter incydentalny.

Tabela nr 21

Osoby pozbawione wolności w sprawach o przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012 z podziałem na płeć i uprzednią karalność

Wcześniejsza karalność	2010		2011		2012	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
brak recydywy	333	23	353	16	349	19
recydywa kodeksowa	10	1	18	1	26	–

Źródło: CZSW

Przestępczość korupcyjna w organach ścigania

Funkcjonariusze organów ścigania stanowią grupę zawodową, od której szczególnie oczekuje się przestrzegania prawa, w tym odporności na wszelkie „pokusy” o charakterze korupcyjnym. Każda ze służb, w zakresie swojej właściwości, ma wypracowane odpowiednie procedury i struktury organizacyjne służące badaniu oraz zwalczaniu przestępczości kryminalnej, w tym korupcyjnej, która może pojawić się wśród funkcjonariuszy.

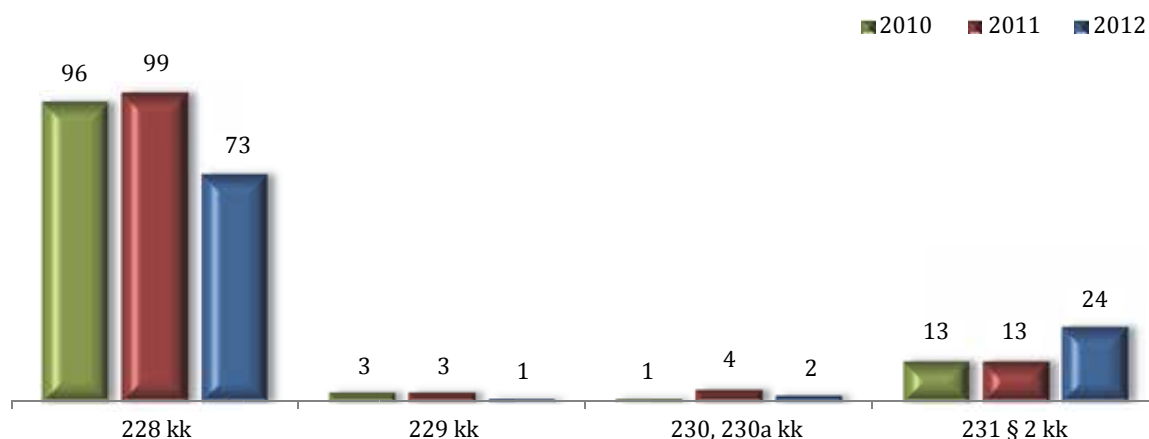
Niestety, wciąż zdarzają się funkcjonariusze podejrzani o przestępstwa korupcyjne. Należy jednak odnotować, że jest to niewielki procent, czy wręcz promil, wszystkich pracujących w danej służbie.

Komenda Główna Policji

Z danych statystycznych dotyczących przestępstw korupcyjnych wynika, że wśród podejrzanych policjantów w 2012 r. zdecydowanie największą grupę, podobnie jak w latach ubiegłych, stanowią osoby, którym przedstawiono zarzuty z art. 228 kk (73 funkcjonariuszy).

Wykres nr 14

Liczba podejrzanych funkcjonariuszy Policji w latach 2010–2012

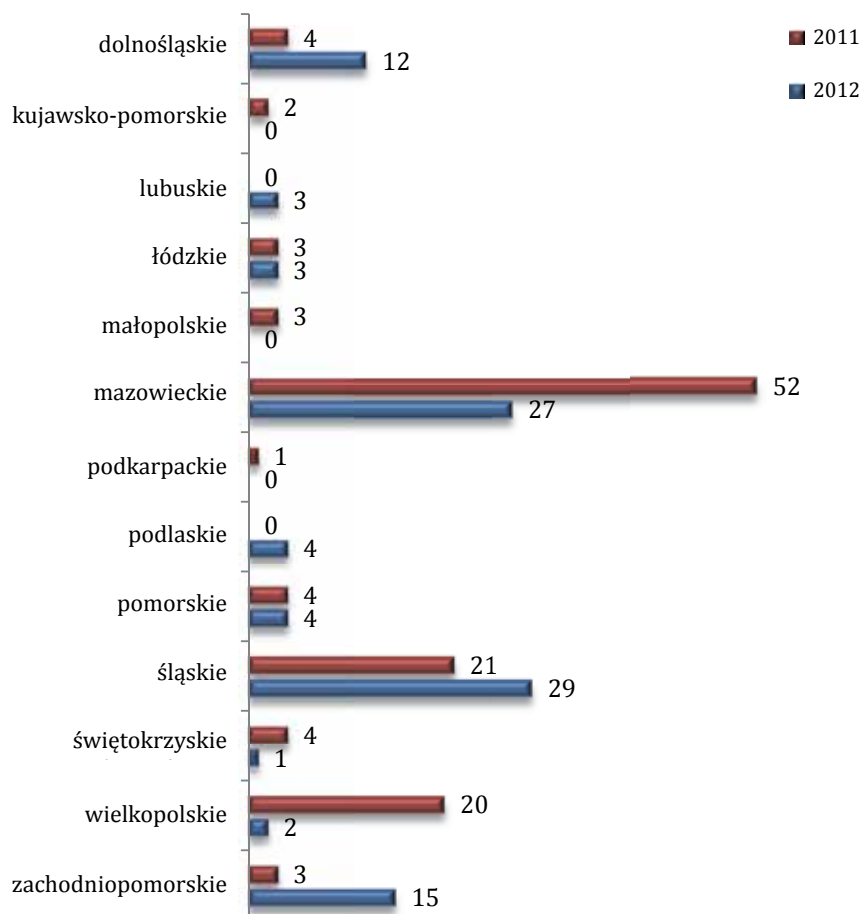

Źródło: KGP

Największą liczbę podejrzanych funkcjonariuszy w 2012 r. odnotowano w województwie śląskim (29), a następnie mazowieckim (27). W roku 2011 kolejność była odwrotna i podejrzanych funkcjonariuszy Policji w województwie mazowieckim było ponad dwukrotnie więcej (52) niż w województwie śląskim (21).

Wykres nr 15

Liczba podejrzanych policjantów w poszczególnych województwach w latach 2011–2012

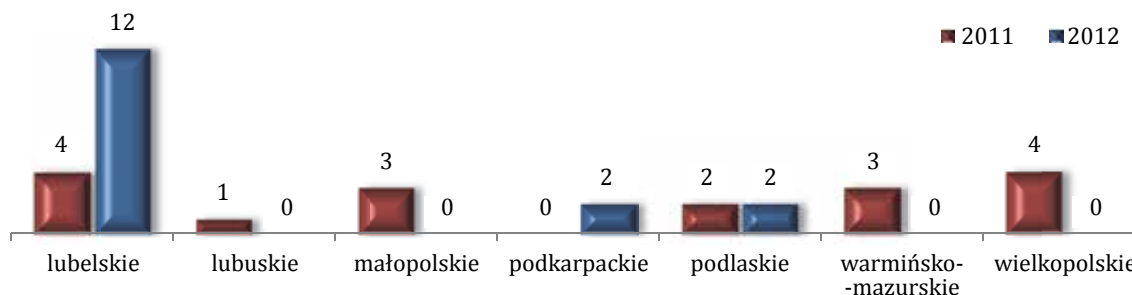
Źródło: KGP

Komenda Główna Straży Granicznej

W 2012 r. zarzuty dotyczące przestępstw korupcyjnych przedstawiono 16 funkcjonariuszom Straży Granicznej. Najwięcej funkcjonariuszy z zarzutami odnotowano w województwie lubelskim (12).

Wykres nr 16

Liczba funkcjonariuszy Straży Granicznej z zarzutami korupcyjnymi z podziałem na województwa w latach 2011–2012

Źródło: SG

Podejrzani najczęściej zatrudnieni byli na stanowisku kontrolera oraz starszego kontrolera.

Tabela nr 22

Stanowiska służbowe zajmowane przez podejrzanych funkcjonariuszy Straży Granicznej w latach 2011–2012

Stanowisko służbowe	Liczba funkcjonariuszy z zarzutami	
	2011	2012
kontroler	6	5
starszy kontroler	3	5
młodszy asystent	1	3
asystent	3	2
specjalista	3	1
starszy specjalista	1	–
RAZEM	17	16

Źródło: SG

Komenda Główna Żandarmerii Wojskowej

W 2012 r. jednostki Żandarmerii Wojskowej wszczęły lub przyjęły do prowadzenia 44 postępowania karne o przestępstwa korupcyjne w wojsku. Zarzuty przedstawiono w nich 26 podejrzanych. Dotyczyły one m.in.:

- w 14 przypadkach przekroczenia uprawnień bądź niedopełnienia obowiązków (art. 231 § 2 kk),
- w 6 przypadkach przyjęcia korzyści majątkowej (art. 228 kk),
- w 4 przypadkach udzielenia korzyści majątkowej (art. 229 kk),
- w 2 przypadkach płatnej protekcji (art. 230 kk).

Podejrzanych zarzucono popełnienie 131 przestępstw korupcyjnych i innych bezpośrednio z nimi związanych. Dwie osoby są podejrzane o popełnienie 73 z tych przestępstw.

Wśród podejrzanych znalazło się 17 żołnierzy, 5 pracowników wojska i 4 osoby cywilne.

Tabela nr 23

Wiek podejrzanych w postępowaniach prowadzonych przez Żandarmerię Wojskową wszczętych w latach 2011–2012

Wiek	Liczba podejrzanych	
	2011	2012
do 20 lat	–	–
21–29 lat	2	–
30–39 lat	3	2
40–49 lat	10	13
50 i więcej lat	17	11
RAZEM	32	26

Źródło: ŻW

Tak jak w 2011 r., najczęściej stosowanym środkiem zapobiegawczym wobec sprawców przestępstw korupcyjnych w 2012 r. było zawieszenie w czynnościach służbowych.

Tabela nr 24

Rodzaje środków zapobiegawczych stosowanych w latach 2011–2012 wobec podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach prowadzonych przez Żandarmerię Wojskową

Rodzaj środka zapobiegawczego	Liczba zastosowań	
	2011	2012
zawieszenie w czynnościach	6	4
poręczenie majątkowe	3	2
tymczasowe aresztowanie	1	–
dozór przełożonego wojskowego	1	–
RAZEM	11	6

Źródło: ŻW

Skierowano 11 wniosków o sporządzenie aktu oskarżenia. Umorzono 23 postępowania, a w inny sposób zakończono 16, z czego 13 przekazano do innych organów ścigania. Pozostałe postępowania są w toku.

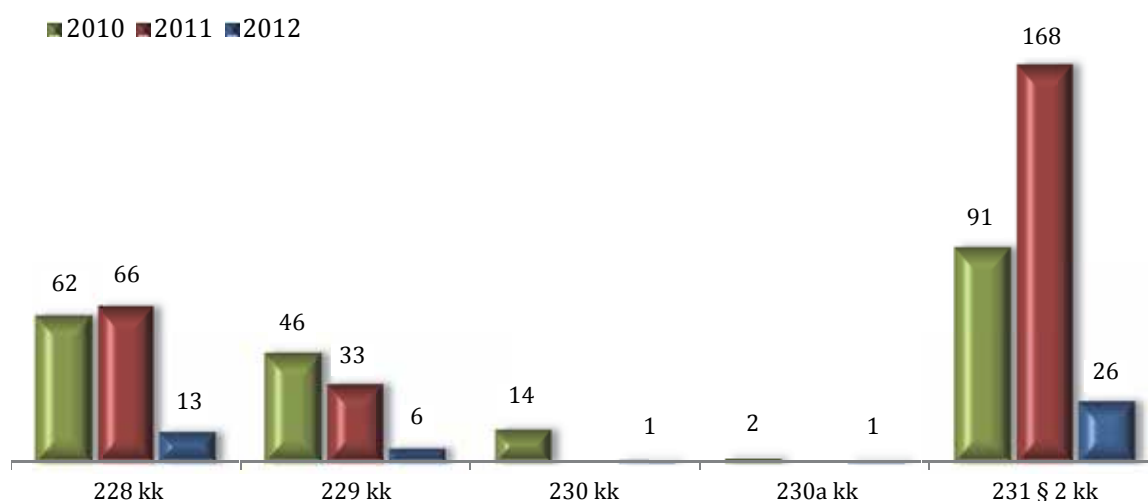
Wartość ujawnionych korzyści majątkowych wyniosła ponad 63 tys. zł. Straty Skarbu Państwa oszacowano na co najmniej 2 mln zł.

Wojskowe jednostki organizacyjne prokuratury

Zgodnie z informacją Naczelnej Prokuratury Wojskowej w 2012 r. wojskowe jednostki organizacyjne prokuratury prowadziły 49 postępowań przygotowawczych, z czego 21 zostało wszczętych w omawianym okresie.

Wykres nr 17

Liczba zarzutów przedstawionych przez wojskowe jednostki organizacyjne prokuratury w latach 2010–2012 według kwalifikacji prawnej

Źródło: NPW

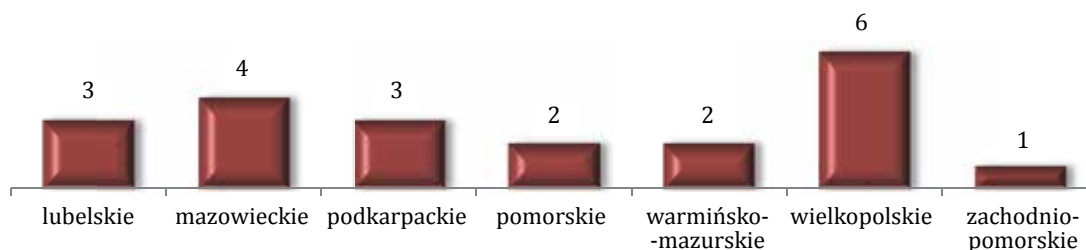
W postępowaniach najczęściej przedstawiano zarzuty z art. 231 § 2 kk (przekroczenia uprawnień, niedopełnienia obowiązków).

Status podejrzanego miały w nich łącznie 64 osoby. Wśród podejrzanych znalazło się 58 mężczyzn i 6 kobiet.

Najwięcej postępowań (6) zostało wszczętych w województwie wielkopolskim.

Wykres nr 18

Liczba postępowań wszczętych przez wojskowe jednostki organizacyjne prokuratury w 2012 r. z podziałem na województwa

Źródło: NPW

Akt oskarżenia wniesiono wobec 37 osób. Wobec 35 podejrzanych postępowanie umorzono – w porównaniu do roku poprzedniego liczba umorzeń wzrosła o 10.

Wartość ujawnionych korzyści majątkowych w postępowaniach prowadzonych przez wojskowe jednostki organizacyjne prokuratury wyniosła ponad 200 tys. zł, a zabezpieczonego mienia ponad 8 tys. zł.

Służba Celna

Organy ścigania przedstawiły 11 funkcjonariuszom celnym łącznie 14 zarzutów, w przeważającej części obejmujących przestępstwa określone w art. 228 kk (8 przypadków).

Wobec funkcjonariuszy Służby Celnej w 2012 r. nie został zastosowany żaden ze środków zapobiegawczych.

Tabela nr 25

Środki zapobiegawcze stosowane wobec podejrzanych funkcjonariuszy Służby Celnej w latach 2011–2012

Rodzaj środka zapobiegawczego	Liczba zastosowań	
	2011	2012
tymczasowe aresztowanie	5	–
zawieszenie w czynnościach	4	–
poręczenie majątkowe	2	–
poręczenie majątkowe, dozór Policji, zawieszenie w czynnościach, zakaz opuszczania kraju	2	–
RAZEM	13	–

Źródło: MF

Poniższa tabela przedstawia stanowiska służbowe, jakie zajmowali podejrzani o korupcję funkcjonariusze Służby Celnej.

Tabela nr 26

Stanowiska służbowe zajmowane przez podejrzanych funkcjonariuszy Służby Celnej

Stanowisko służbowe	Liczba funkcjonariuszy	
	2011	2012
starszy specjalista	1	4
młodszy specjalista	1	2
specjalista	8	2
młodszy ekspert	7	2
ekspert	2	1
RAZEM	19	11

Źródło: MF

Wśród podejrzanych znalazło się 9 mężczyzn i 2 kobiety.

* * *

Zaprezentowane wcześniej informacje statystyczne nie objęły danych **Departamentu Wywiadu Skarbowego Ministerstwa Finansów**. Nie prowadzi on bowiem postępowań przygotowawczych (posiada uprawnienia ograniczone do czynności operacyjno-rozpoznawczych), co nie pozwala na zestawienie wyników jego pracy z pozostałymi służbami.

Jednostka ta wykonuje czynności polegające na uzyskiwaniu, gromadzeniu, przetwarzaniu i wykorzystywaniu informacji o dochodach, obrotach, rzeczach i prawach majątkowych podmiotów podlegających kontroli skarbowej oraz wykonuje czynności realizacyjne i zapewnia ochronę fizyczną i techniczną inspektorom kontroli skarbowej. Przy wykonywaniu swych zadań wywiad skarbowy współdziała z organami, służbami i instytucjami państwowymi, w tym z Policją, ABW, CBA, Strażą Graniczną i Służbą Celną.

Wykorzystując właściwe dla wywiadu skarbowego metody i formy działań operacyjno-rozpoznawczych, w 2012 r. prowadzono 119 spraw korupcyjnych, o 7 więcej niż w roku 2011, z czego:

- w 60 przypadkach przestępstwa określone w art. 231 kk,
- w 50 przypadkach głównym przedmiotem postępowań były przestępstwa określone w art. 228 kk,
- w 4 przypadkach przestępstwa określone w art. 230a kk,
- w 3 przypadkach przestępstwa określone w art. 230 kk,
- w 2 przypadkach przestępstwa określone w art. 229 kk.

We wszystkich sprawach zainteresowaniem operacyjnym objęto ogółem 338 osób – o 27 więcej niż w roku 2011, w tym:

- 103 zatrudnionych w izbach i urzędach skarbowych,
- 87 zatrudnionych lub pełniących służbę w Służbie Celnej,
- 80 przedsiębiorców lub osób fizycznych,
- 54 zatrudnionych w urzędach kontroli skarbowej,
- 13 osób zatrudnionych w Ministerstwie Finansów,
- 1 funkcjonariusza publicznego spoza resortu finansów.

W wyniku prowadzonych spraw korupcyjnych osiągnięto m.in. następujące rezultaty:

- wystąpiono o rozwiązanie umowy o pracę z 2 urzędnikami,
- zawieszono 2 pracowników w obowiązkach służbowych,
- w ramach współpracy z prokuraturą i Policją 1 osobie przedstawiono zarzuty,
- przekazano 1 sprawę CBA,
- przekazano 1 sprawę Policji,
- złożono wnioski o kontrolę oświadczenia majątkowego 1 osoby.

Spis tabel

1	Liczba rejestracji przestępstw korupcyjnych w 2012 r.....	7
2	Liczba przestępstw zarejestrowanych w latach 2010–2012 według kwalifikacji prawnej czynu.....	9
3	Rejestracje przestępstw korupcyjnych w KCIK z podziałem na województwa.....	10
4	Postępowania przygotowawcze prowadzone przez Policję wszczęte w latach 2011 i 2012 z podziałem na podstawę inicjującą procedurę karną.....	14
5	Postępowania przygotowawcze prowadzone przez ABW wszczęte w latach 2011 i 2012 z podziałem na podstawę inicjującą procedurę karną.....	14
6	Postępowania przygotowawcze prowadzone przez CBA wszczęte w latach 2011 i 2012 z podziałem na podstawę inicjującą procedurę karną.....	15
7	Postępowania przygotowawcze prowadzone przez Straż Graniczną wszczęte w latach 2011 i 2012 z podziałem na podstawę inicjującą procedurę karną.....	15
8	Postępowania przygotowawcze prowadzone przez Żandarmerię Wojskową wszczęte w latach 2011 i 2012 z podziałem na podstawę inicjującą procedurę karną.....	15
9	Wiek podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach w 2012 r.....	21
10	Obywatelstwo podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach w 2012 r.....	21
11	Rodzaje środków zapobiegawczych stosowanych w postępowaniach prowadzonych przez Policję wobec podejrzanych o przestępstwa korupcyjne.....	22
12	Rodzaje środków zapobiegawczych stosowanych w postępowaniach prowadzonych przez ABW wobec podejrzanych o przestępstwa korupcyjne.....	23
13	Rodzaje środków zapobiegawczych stosowanych w postępowaniach prowadzonych przez CBA wobec podejrzanych o przestępstwa korupcyjne.....	23
14	Rodzaje środków zapobiegawczych stosowanych w postępowaniach prowadzonych przez Straż Graniczną wobec podejrzanych o przestępstwa korupcyjne.....	24
15	Prawomocnie skazani dorośli za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012 według kwalifikacji prawnej czynu głównego.....	27
16	Prawomocnie skazani dorośli za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012 według kwalifikacji prawnej czynu głównego z podziałem na rodzaj kary.....	28
17	Prawomocnie skazani dorośli za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012.....	30
18	Prawomocnie skazani dorośli recydywiści za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012.....	31
19	Przedział wiekowy prawomocnie skazanych za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012.....	31
20	Osoby przyjęte w latach 2010–2012 do odbycia kary pozbawienia wolności za przestępstwa korupcyjne z podziałem na płeć.....	32
21	Osoby pozbawione wolności w sprawach o przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012 z podziałem na płeć i uprzednią karalność.....	32
22	Stanowiska służbowe zajmowane przez podejrzanych funkcjonariuszy Straży Granicznej w latach 2011–2012.....	35
23	Wiek podejrzanych w postępowaniach prowadzonych przez Żandarmerię Wojskową wszczętych w latach 2011–2012.....	35
24	Rodzaje środków zapobiegawczych stosowanych w latach 2011–2012 r. wobec podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach prowadzonych przez Żandarmerię Wojskową.....	36
25	Środki zapobiegawcze stosowane wobec podejrzanych funkcjonariuszy Służby Celnej w latach 2011–2012.....	37
26	Stanowiska służbowe zajmowane przez podejrzanych funkcjonariuszy Służby Celnej.....	38

Spis wykresów

1	Liczba rejestracji przestępstw korupcyjnych w KCIK w poszczególnych latach	8
2	Liczba przestępstw zarejestrowanych w latach 2010–2012	8
3	Rejestracje przestępstw korupcyjnych w KCIK w 2012 r. z podziałem na województwa.....	11
4	Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych w latach 2010–2012	12
5	Wszczęte w 2012 r. postępowania przygotowawcze w sprawach korupcyjnych z podziałem na województwa	13
6	Liczba postępowań przygotowawczych prowadzonych przez służby w 2011 i 2012 r.	16
7	Liczba postępowań przygotowawczych zakończonych przez służby w latach 2010–2012.....	17
8	Zakończone w 2012 r. postępowania przygotowawcze w sprawach korupcyjnych z podziałem na województwa	18
9	Liczba podejrzanych w postępowaniach prowadzonych przez służby w latach 2010–2012	20
10	Płeć podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach służb i organów ścigania w 2012 r.	20
11	Prawomocnie skazani dorośli za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012.....	26
12	Prawomocnie skazani dorośli za przestępstwa korupcyjne w latach 2010–2012 z podziałem na województwa	29
13	Prawomocnie skazani dorośli w latach 2010–2012 według płci.....	30
14	Liczba podejrzanych funkcjonariuszy Policji w latach 2010–2012	33
15	Liczba podejrzanych policjantów w poszczególnych województwach w latach 2011–2012.....	34
16	Liczba funkcjonariuszy Straży Granicznej z zarzutami korupcyjnymi z podziałem na województwa w latach 2011–2012.....	34
17	Liczba zarzutów przedstawionych przez wojskowe jednostki organizacyjne prokuratury w latach 2010–2012 według kwalifikacji prawnej	36
18	Liczba postępowań wszczętych przez przez wojskowe jednostki organizacyjne prokuratury w 2012 r. z podziałem na województwa.....	37

